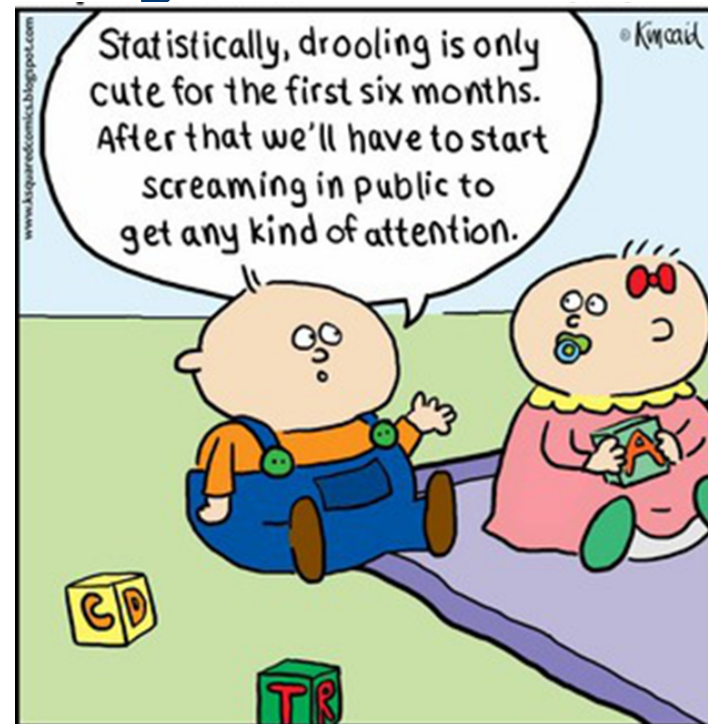

Kartlegging og funksjonelle analyser

07.02.18

Analyseeksempel 1

- Alex blir bedt av mamma om å legge seg. Han løper til et annet rom og kaster seg rundt halsen på pappa og gir ham en klem. Alex får lov til å sitte hos pappa og se på TV
- Hva er formen?
- Hva er funksjonen?
- Hva er forsterkeren?
- Hva er løsningen?

Analyseeksempel 2

- Line sitter sammen med assistenten sin og ser i en bok. Når en lærer kommer bort og snakker med assistenten, lugger Line en medelev. Assistenten sier til Line at det ikke er lov å lugge
- Hva er formen?
- Hva er funksjonen?
- Hva er forsterkeren?
- Hva er løsningen?

Analyseeksempel 3

- Maria tar på seg jakken for å dra hjem fra skolen. Assistenten merker at hun blør litt fra en finger. Ved nærmere undersøkelse finner man at flere av neglene er bitt helt ned. Assistenten tar på plaster og ber Maria å "slutte å bite" neglene
- Hva er formen?
- Hva er funksjonen?
- Hva er forsterkeren?
- Hva er løsningen?

Analyseeksempel 4

- Even (4) har svært begrenset språk men er svært aktiv. Han ser et annet barn på lekeplassen med en leke. Even går bort til barnet, biter ham i armen og tar leken. Moren til det andre barnet blir så overrasket at hun lar Even få beholde leken.
- Hva er formen?
- Hva er funksjonen?
- Hva er forsterkeren?
- Hva er løsningen?

Utredning

- Historikk
- Medisinsk utredning
- Psykiske vansker
- Språklig og kognitive fungering
- Sosiale fungering, kommunikative ferdigheter og ADL-ferdigheter
- Fysiske og sosiale rammebetingelser.
- Funksjonelle analyser

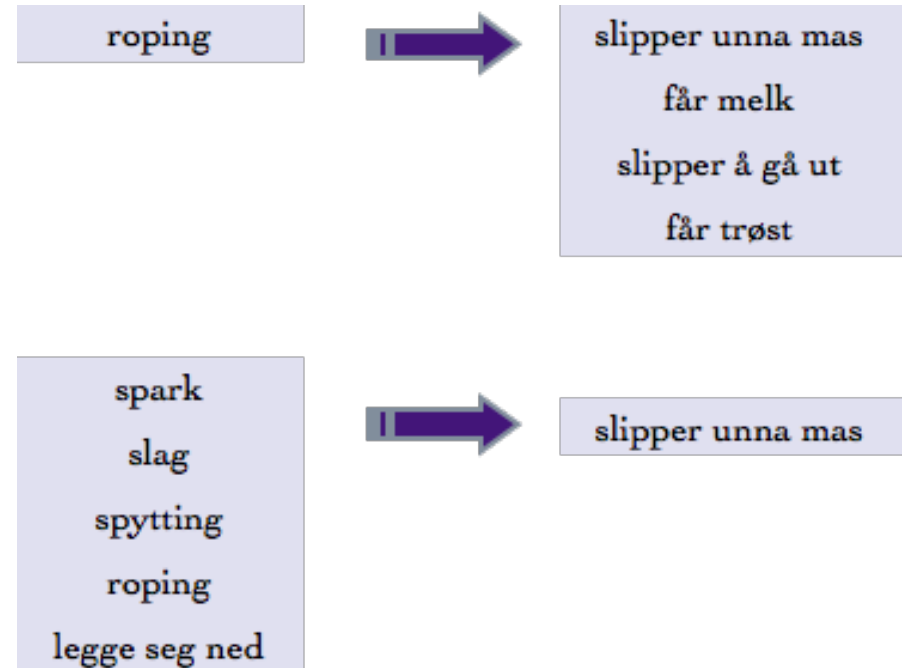
Funksjonelle analyser

- Beskriver en bred gruppe strategier for på en systematisk måte undersøke utfordrende atferd for å finne årsakene:
 - beskrive problemhandlingene
 - forutsi tid og situasjon for problemhandlingene
 - anslå problemhandlingenes konsekvenser (atferdsfunksjonen)

Utfordringer

- samme atferd kan ha ulik funksjon
- ulike atferder kan ha samme funksjon
- atferden blir reagert på av og til

Funksjonelle analyser:

1. Resulterer oftere i bruk av positive metoder og i mindre grad straffende og restriktive metoder (Horner et.al 2000)
2. Fører oftere til bruk av tiltak som fører til reduksjon av utfordrende atferd (Horner et.al 2000)
3. Øker også sannsynligheten for å lykkes med medikamentell behandling (Lord & McGee 2001)

Tre hovedstrategier

1. Indirekte metoder
2. Direkte observasjon
3. Eksperimentelle funksjonelle analyser

1. INDIREKTE METODER

Spørsmål om en atferds funksjon

Barnets navn: _____ Dato: _____

Atferd: _____ Respondent: _____

SPØRSMÅL OM EN ATFERDS FUNKSJON (QABF)

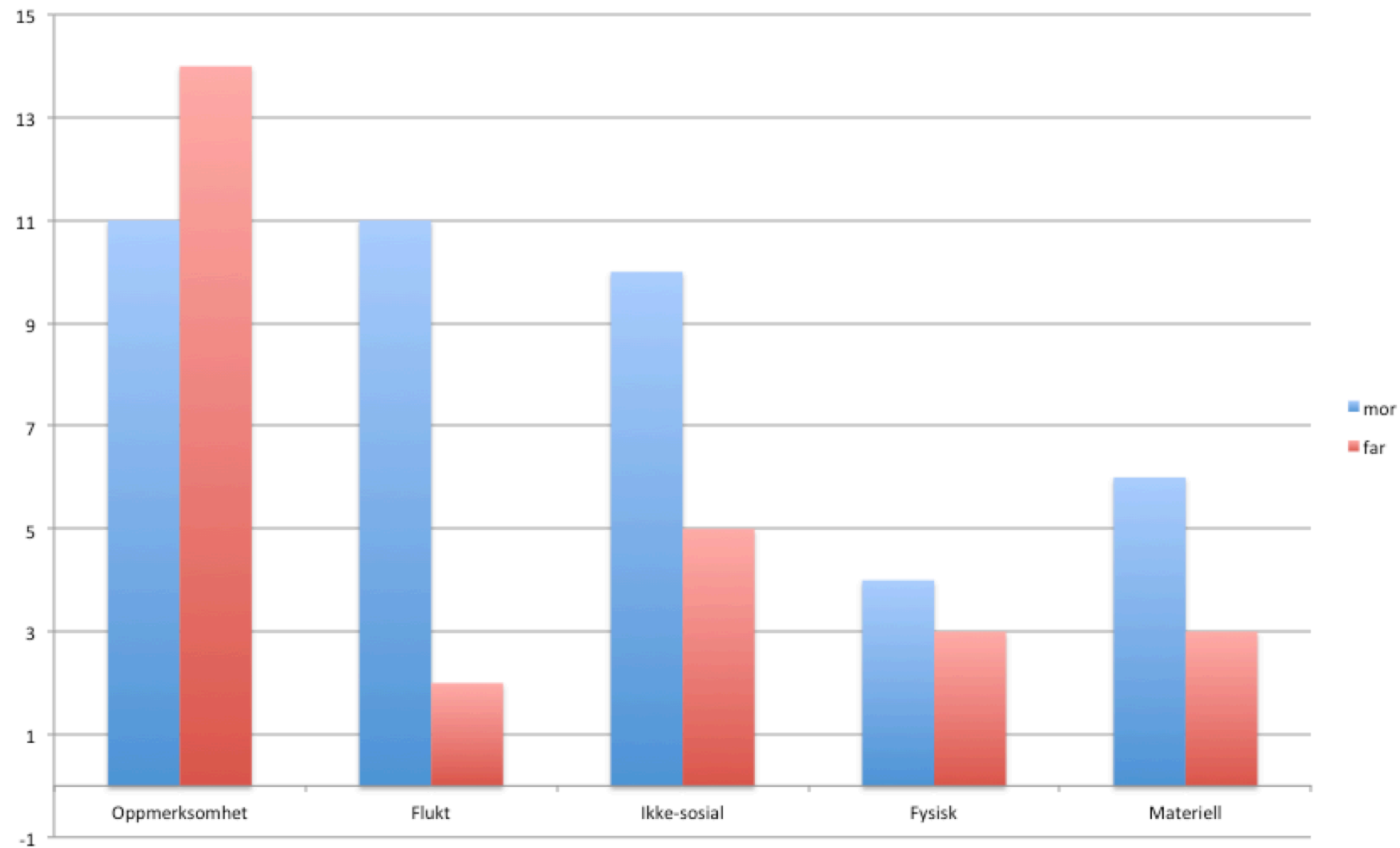
Anslå hvor ofte personen fremviser den aktuelle atferden i forskjellige mulige situasjoner. Forsikre deg om at du tenker nøye gjennom både spørsmål og reell forekomst av atferden før du svarer.

X = ikke aktuell 0 = aldri 1 = sjelden 2 = av og til 3 = ofte

Skåre	Nr	Situasjon
	1	Bruker atferden for å få oppmerksomhet.
	2	Bruker atferden for å slippe unna arbeids- eller opplæringssituasjoner.
	3	Bruker atferden som en form for selvstimulering.
	4	Atferden forekommer fordi han/hun har smerter.
	5	Bruker atferden for å få tilgang til objekter som foretrukne leker, mat eller drikke.
	6	Bruker atferden fordi han/hun liker å bli irettesatt.
	7	Atferden forekommer når han/hun blir bedt om å gjøre noe (kle på seg, pusse tenner, jobbe, osv.)
	8	Atferden forekommer selv om han/hun tror det er ingen andre i rommet.
	9	Atferden forekommer oftere når han/hun er syk.
	10	Atferden forekommer når du tar noe fra ham/henne.
	11	Bruker atferden for å tiltrekke seg oppmerksomhet.
	12	Atferden forekommer når det er noe han/hun ikke vil gjøre.
	13	Atferden forekommer fordi det ikke er noe annet å gjøre.
	14	Atferden forekommer når han/hun har fysiske plager.
	15	Atferden forekommer når du har noe han/hun vil ha.
	16	Bruker atferden for å få en reaksjon fra deg.
	17	Bruker atferden for å få andre til å la ham/henne være i fred.
	18	Atferden forekommer på en svært repeterende måte, samtidig som han/hun ignorerer sine omgivelser.
	19	Atferden forekommer fordi han/hun opplever fysisk ubehag.
	20	Atferden forekommer når en jevnaldrende har noe han/hun vil ha.
	21	Ser det ut som om han/hun bruker atferden til å si "kom hit" eller "se på meg"?
	22	Ser det ut som om han/hun bruker atferden til å si "la meg være i fred" eller "slutt å be meg om å gjøre det"?
	23	Ser det ut som om atferden er noe han/hun liker å gjøre, selv om ingen er i nærheten?
	24	Oppfatter du atferden som en indikasjon på at barnet ikke føler seg bra?
	25	Ser det ut som om han/hun bruker atferden til å si "gi meg den" (leke, mat, osv.)?

Oppmerksomhet	Flukt	Ikke-sosial	Fysisk	Materiell
1. Oppmerksomhet ☐	2. Unnsnippe ☐	3. Selvstimulering ☐	4. Smerte ☐	5. Få objekter ☐
6. Irettesettelse ☐	7. Bedt om å gjøre noe ☐	8. Tror er alene ☐	9. Når syk ☐	10. Tar i fra ☐
11. Tiltrekke ☐	12. Vil ikke ☐	13. Ikke noe å gjøre ☐	14. Fysiske plager ☐	15. Du har ☐
16. Reaksjon ☐	17. Vil være alene ☐	18. Repeterende ☐	19. Fysisk ubehag ☐	20. Jevnaldringer har ☐
21. "Kom og se" ☐	22. "La meg være i fred" ☐	23. Liker å gjøre det ☐	24. Føler seg ikke bra ☐	25. "Gi meg den" ☐
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt

- Gjennomføres vanligvis som spørreskjema
- Kan være en grei måte å få en første oversikt på
- Nærpersonene beskriver selv

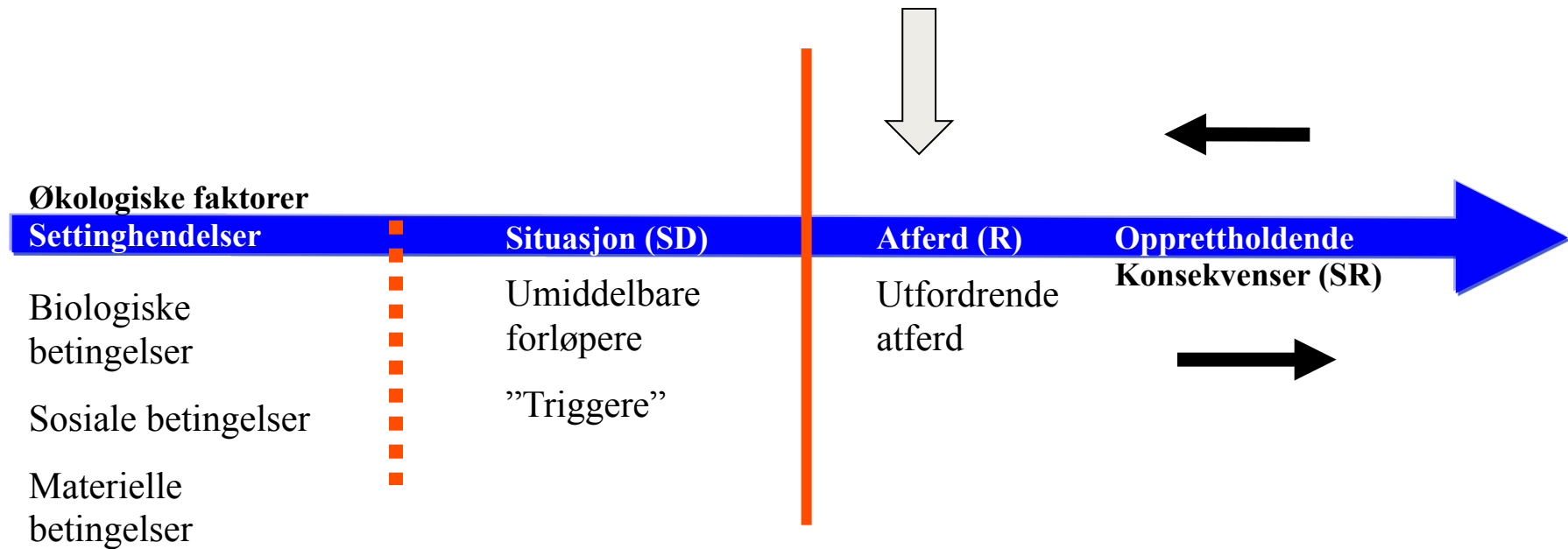

Funksjonelle analyseintervju (FAI) (O'Neill m.fl. 1997)

A. Beskrive atferdene

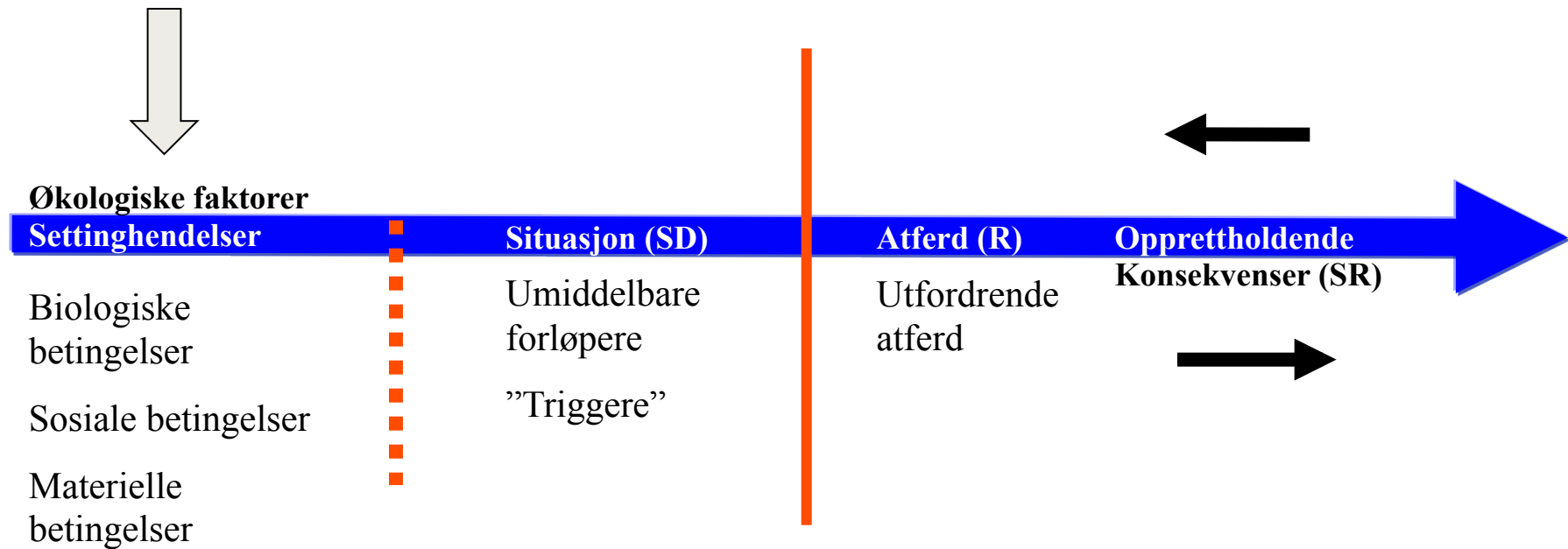
- nøyaktiv og objektiv beskrivelse
- hvor ofte, lenge og intenst den forekommer
- forekommer atferden i forutsigbare sekvenser
- forekommer atferden i sykluser

B. Definere evt. økologiske faktorer som kan påvirke atferdene

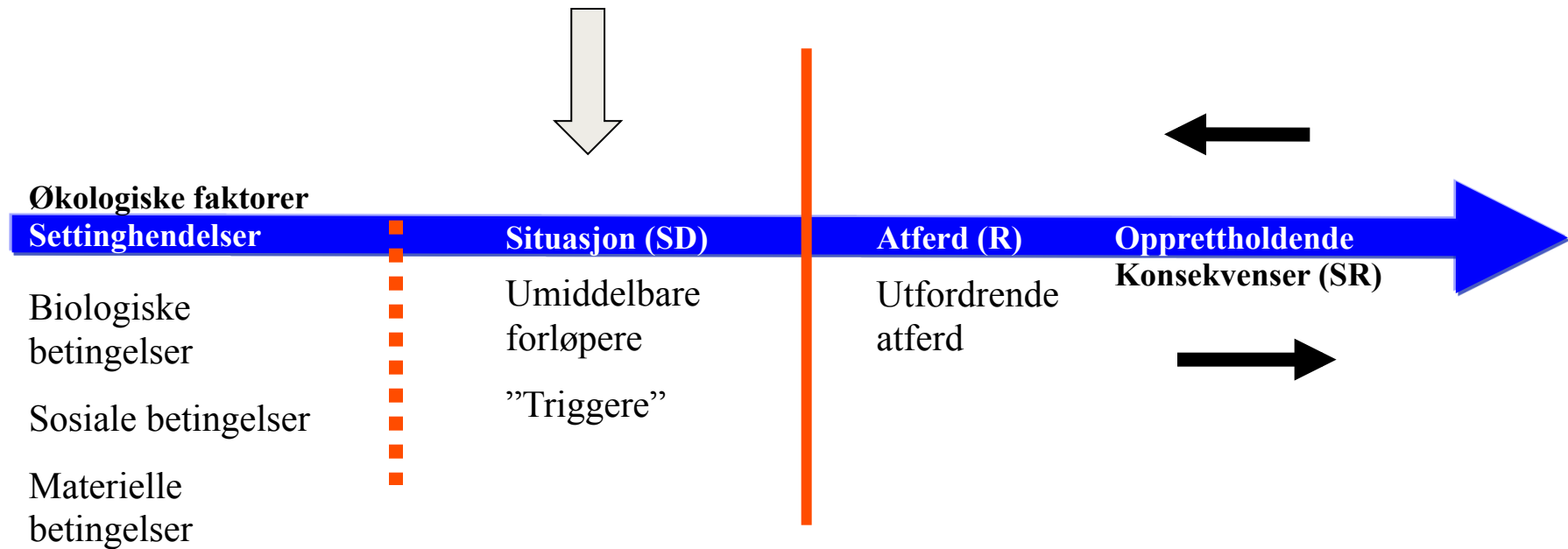
- medikamenter og medisinske forhold
- søvn og spising
- daglige rutiner og aktiviteter
- muligheter for valg
- personale/omsorgspersoner

C. Definere hendelser og situasjoner som kan forutsi forekomst av atferdene

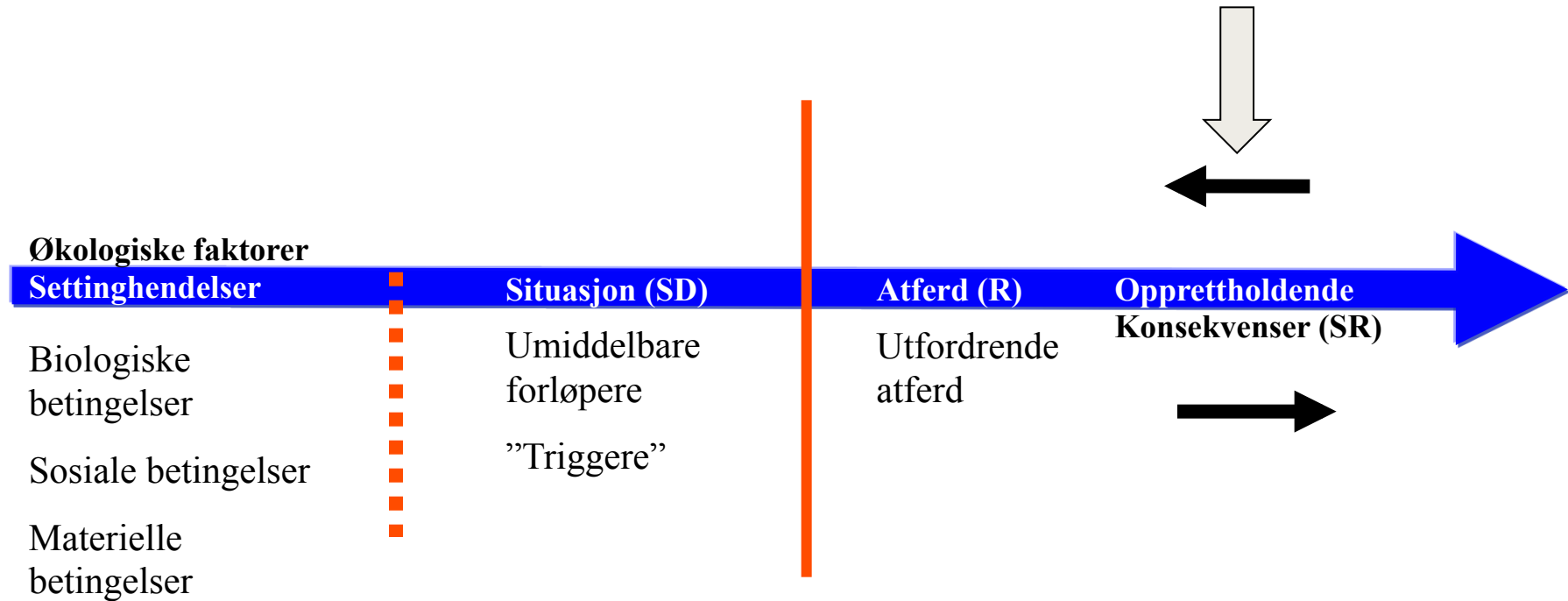
- tidspunkt og steder
- personer og aktiviteter
- "triggere"
- endringer i rutiner
- barnets reaksjoner på lite oppmerksomhet, krav osv.

D. Identifisere de funksjoner man tror problematferdene har (hvilke konsekvenser som opprettholder atferdene)

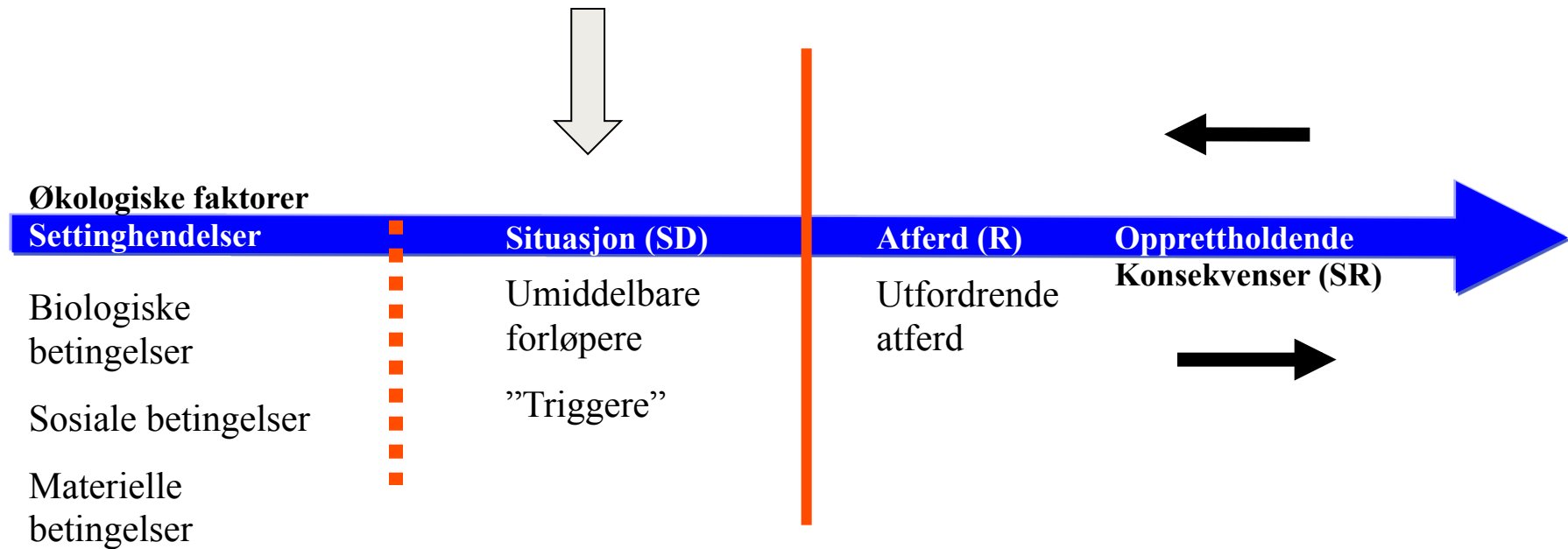
- for hver atferd:
 - hva oppnår barnet?
 - hva unngår barnet?

H. Hva bør man gjøre eller unngå å gjøre når man er sammen med målpersonen?

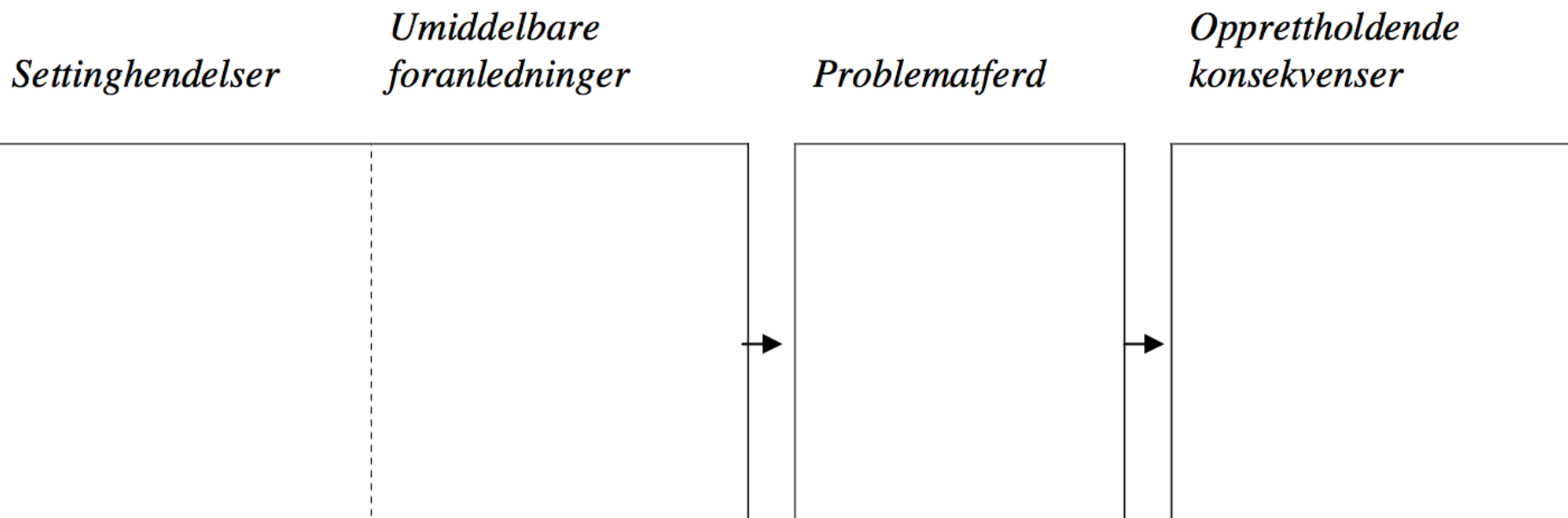
- hva øker sannsynligheten for at opplæring/aktiviteter foregår uten problemer?
- hva forstyrrer, avbryter eller ødelegger opplæring/aktiviteter for barnet?

Funksjonelle analyseintervju (FAI) (O'Neill m.fl. 1997)

K. Lag oppsummerende påstand for hver viktig foranledning og/eller konsekvens

2. DIREKTE OBSERVASJON

Atferdsobservasjon

Elev: _____

Side _____ av _____

Dato: _____

Registrering no.: _____

Start		Forutgående hendelse	Atferd	Konsekvens
Slutt				
Intensitet				
Sign.				
Situasjon/sted		Personer	Aktivitet	Kommentarer

Dato: _____

Registrering no.: _____

Start		Forutgående hendelse	Atferd	Konsekvens
Slutt				
Intensitet				
Sign.				
Situasjon/sted		Personer	Aktivitet	Kommentarer

Dato: _____

Registrering no.: _____

Start		Forutgående hendelse	Atferd	Konsekvens
Slutt				
Intensitet				
Sign.				
Situasjon/sted		Personer	Aktivitet	Kommentarer

Registrering av: _____

Scatter Plot

3. EKSPERIMENTELLE FUNKSJONELLE ANALYSER

Intervju av nærpersoner:

- **kontrollbetingelse:** inneholder ikke betingelsene som opprettholder problemhandlinger
- **testbetingelse:** inneholder betingelsene som man antar vekker og opprettholder problematferden

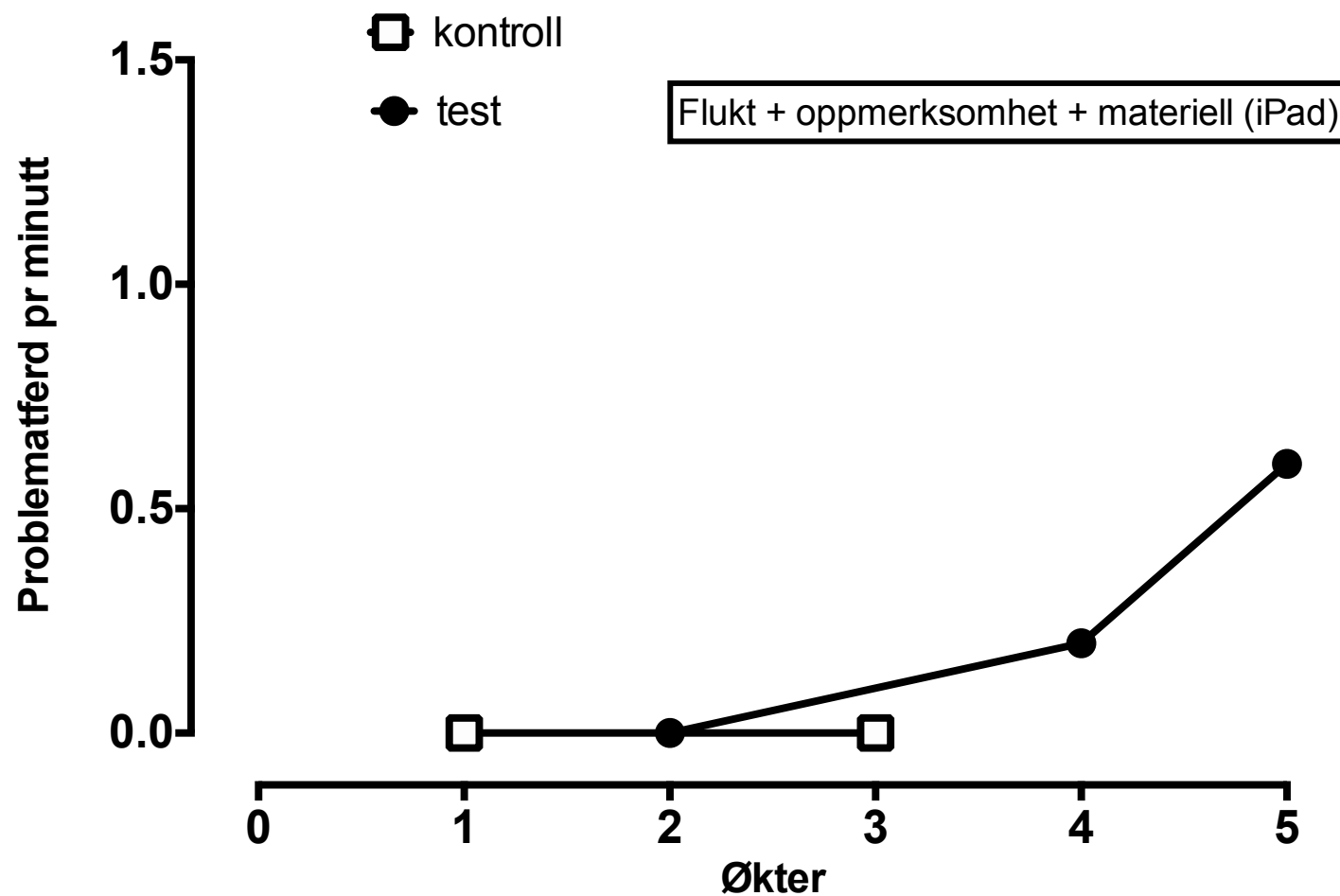

Eksempel – gutt 10 år med down syndrom

- Intervju 1:
 - **kontrollbetingelse:** Full tilgang på oppmerksomhet, iPad og ingen krav
 - **testbetingelse:** hvert 30 sekund: fjerning av oppmerksomhet, fjerning av iPad, krav om å gjøre oppgaver

Analyse nr 1

Eksempel – gutt 10 år med down syndrom

- Nytt intervju:
 - **kontrollbetingelse:** Full tilgang på oppmerksomhet, iPad
 - **testbetingelse:** hvert 30 sekund: fjerning av oppmerksomhet (2 personer snakker sammen), fjerning av iPad,

Analyse nr 2

